Ч. 196. | Чернівці, пятниця дня 6. (18.) вересня 1896. | Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Еміґрация на Буковинї.

Від часу невдалої еміґрациї буковиньских селян до Росиї на Буковинї не було чутки, щоби хто думав вибирати ся з нашого краю в далекий сьвіт. Аж остатними часами в Наддністряньщинї, сусїдуючій з Галичиною, появили ся зовсїм невиразні, зайшлі з Галичини, чутки про Канапу (Канаду), котрі як цїкава новина ширять ся по тамошних селах.

Про еміґрацию Галичан до Бразилїї і Канади ми подавали сего року досить часто докладні вісти, з котрих виходить, що всюди добре, а дома таки найлїпше; до Бразилїї їхати — значить: їхати собі по смерть; а до Канади знову треба мати тілько гроший, що як би розумний господар мав ті гроші ту, то не потребував би рушати ся з дому. Що з того, що в Канадї дають землю даром, коли на саме загосподароване на сам початок потрібно найменьше тисячки, а до того й розуму треба мати далеко більше, як мають наші люди.

Але наші Русини мабуть всюди однакові. Як україньскі селяни з приїзду царя до Київа сподївали ся, що він стане паньскі землї розділяти поміж селян, так наші селяни думають собі, що Канада під нашим цїсарем, зовсїм недалеко, і що треба тілько покинути власну хату, аби бути відразу паном зовсїм задармо. В Галичинї вже про еміґрацийні відносини знають селяни більше; у нас же — як судити після поголосок, що ходять по Наддністряньщинї — нїчого не знають, а проте декому забагає ся „опиханого“.

Річ відома, що кому добре, той про еміґрацию не думає. Але й то правда, що наші селяни лихі господарі і що з того ґрунту, який находить ся в їх руках, при розумній господарцї (н. пр. як в Чехах) можна добути далеко більше добра, як добуває ся тепер. А вже хто як хто, а Буковинцї зі своєю знаменитою землею не повинні думати про еміґрацию, поки з ґрунту не видобули того, що дасть ся з неї добути. Положенє їх далеко щасливійше, як галицких селян не в однім повітї; і тому то причини поголосок еміґрацийних треба глядати в чім иньшім, як в самій нуждї. Не перечимо, щоб і в нас не було біди та злиднів; але то кождий безсторонний мусить признати, що — загалом взявши — так круто, як жиє ся галицким селянам, буковиньским не жиє ся.

Про ті поголоски еміґрацийні на Буковинї ми дістали з Наддністряньщини таке письмо від нашого дописувателя з тамтих сторін:

„То, що я вам пишу, я вивідав ся у селян, що мали а може й мають ще охоту еміґрувати. Я випитував ся їх дуже осторожно, бо инакше зі страху перед жандармами і судом не виявили би були нїчого. На щастє я маю довірє у селян, то они не дуже й крили ся передо мною.

Наш нарід уміє робити з мухи вола; він говорить богато, а робить мало. Тому винна і єго темнота. Так говорять в нашій околици богато про Канаду, богато селян має охоту еміґрувати, але поки-що крім одного нїхто дому не покинув. Сей один то Загара з Брідка. Виїзджаючи сеї весни він мав сказати в Брідку: „Я пришлю до вас відти лист; але листи йдуть через паньскі руки, а пани не пустять листу про Канаду. Тому буду я в листї вимальований; скоро буду тримати ся попід боки, то видко, що менї там добре; але як руки будуть опущені, то стережіть ся Канади!“ Тимчасом, як довідую ся від сїльского післанця на почту, котрий бачив ся з одним брідским парібком в Заставнї, Загара мав уже прислати з Канади до дочки лист, в котрім оповідає, що поводить ся єму „добре“. З гроший, які мав при собі, вже розпустив шість сот зр., а зістало ся єму ще других шість соток. Він має в Бога надїю, що пристарає видані гроші в короткім часї. Хоч і як двояко можна розуміти сей лист,

3)

ФРІЦ РАНДЕЛЬ.

Повість з норвеского

Жр. Вінтерґієльма.

(Дальше).

„Милий Боже! — А Зевальдзен?“ Оба панове дали їй знак очима. — „Ага, правда!“ Але на їх успокоєнє здавало ся їм, що хлопцї у другім кінци комнати заглублені в свої образки.

„Так, так, але Ваґле мусїв іти на польованє за бузьком“, сказав Леке.

„Або лїпше кажучи, за зазулею“, додав Рандель. „Впрочім то мала бути знаменита сцена. Ваґле сидить при столї з календарем і з табелею чиншовою перед собою і находить, що сїм помножене через сорок дає двіста вісїмдесять, так що отже як раз сорок пять днів випало за мало. „Що ти там робиш, Ваґле?“ спитала єго жінка. О, я роблю свій обрахунок, мамунцю, але якось не виходить.“ — Га-га, ще єго виджу перед собою! — Впрочім мусїв єму Зевальдзен заплатити пятьсот талярів, а тогди вже поїхав до міста і купив собі малого пуцьвірка, котрий називаєсь „надїя фамілїї.“

„Ах, він єго перехрестить певно на „потїху фамілїї,“ сказав Рандель.

„Правдоподібно. Але коли він назад повернув зі столицї, мав сказати: „Отже вже знов всьо добре, мамунцю, бо тепер я підстрілив не тілько бузька, але і папуґу.“

„Чи він направду забив бузька і папуґу?“ запитав Ведель Стенерзен. Фріц дав єму штурханця під столом.

Оба старі розьміяли ся знов безмірно, а панї Рандель разом з ними.

„Се певно, на кождий спосіб бузька, без сумнїву,“ сказав Рандель поглядаючи на хлопцїв. Фріц дивив ся міжтим поважно і студіював якийсь образок.

„Ах, мій Боже, ті невинні дїти“, думала собі панї Рандель.

„Але де-ж він єго застрілив?“ питав ся Ведель.

„А там у Зевальдзена, розуміє ся,“ сказав Леке і потім знов всї засьміяли ся.

Ведель почав догадувати ся, що за тою приміткою криє ся щось иньше, а панї Рандель поспішила ся пояснити:

„Нї, Леке жартує собі з тебе. він не забив жадного бузька“.

„Я?“ сказав Леке з комічним удаванем. „Нї, славити Бога, я не потребую стріляти бузьків.“

„О, я маю на думцї, розуміесь, Ваґлього.“

„Я тобі се потім виясню“ шепнув Фріц Ведльови, бо він чув всьо і зрозумів кожде слово.

„Ах певно,“ зітхнула панї Рандель, „тут на тім сьвітї чути на самім дїлї богато смутного і неприємного, але щось такого то вже за богато. Бідна Анна! Але она певно не знає про нїчо і оно ще може найлїпше, щось такого не знати.“ Фріц глянув на свою матїр. Чи то она що знає?

„Певно що знає,“ сказав Леке від нехочу, потягаючи сильно свою люльку і придушуючи малим пальцем попіл у люльцї. Она знає, розуміє ся, Уллю. Се-ж прецїнь дїдичний сьвіт, в котрім жиємо, а мусимо на дїлї вживати ся в ті відносини.“

„О певно,“ сказав Рандель, „ще гірші річи можуть дїяти ся, як ті.“ Він бубнив по столї і дивив ся перед себе. „Остаточно Зевальдзен зробив що йно свою жінку тим, чим она є, богатою жінкою, вишуканою панею з товариства; а що она була перше?

„Нїчо!“

„Жінки мусять на жаль з тим погодити ся“ впала панї Рандель трохи злісливо в розмову „навіть коли мужчини се і те, як то кажуть, позволять собі.“

Она глянула скоро на свого чоловіка і почала знов гачкувати.

Рандель кинув на неї боязливим поглядом, а Леке взяв за склянку, усьміхнув ся осторожно і трутив ся з Рандлем: „На твоє здоровлє, Рандель!“

Рандель піднїс ся і пішов до свого бюра набити наново люльку, Леке потяг ся за ним.

„Тепер ти дістав малого ляпанця“ сказав притишеним голосом.

„Е, що там! Женщини не такі строгі, як себе видають,“ відповів Рандель. Фріц чув сю розмову через шпару в дверях, бо він сидїв цїлком близько. Нинї він похватив кожде слово і розумів тепер навіть тілько до половини дотягнену пісоньку. Єму здавало ся як би перед ним розсунув хто заслону; за нею він видїв цїлком інче жите, що до тепер було скрите перед ним.

а проте будьте певні, небавом пів повіта кіцманьского буде про него знати, люди причинять дещо красшого і будуть себе і других дурити. Такі вже наші люди! Дуже легковірні!

Всї поголоски про еміґрацию, як я того певний, походять з сусїдної Галичини і самі селяни того не перечать. В Галичинї еміґрация не новина; тамошні селяни розповідають нашим небилицї з тим додатком, що без робітників не зможуть жити богачі, панотцї, учителї і жиди, підбільшать їм плату та дадуть замісць третини половину.

Яким чином доносить ся се з Галичини, покаже приклад: Стефан Самборский з Чорного Потока розповідав менї, що здибав чоловіка з Устя, що йшов до Чернівцїв. Пізнавши пô одежі Галичанина, став Самборский розпитувати его про Канаду, бо мав охоту еміґрувати. Вандрівник відповів ему, що до Устя вернув ся вже один чоловік з Канади за своєю сестрою, бо там ему дуже добре і т. д. Они розійшли ся, а в короткім часї знало о тім вже пів села з ріжними додатками; нїхто не роздумував, що той вандрівник міг собі лиш жартувати.

Жена Николая Білоуса з Чорного Потока розповідала знов про якогось чужого чоловіка, котрий мав видїти власними очима, як брідский надучитель п. Ярошиньский поїхав вже до Канапи (як люди вимовляють). Тимчасом — як звістно — п. Ярошиньский перенїс ся на посаду до Раранча.

В Колодрібцї є один еміґрант, котрого завернули аж з Гамбурґа, бо кажуть, що їхав з чужою жінкою (а може й гроший бракло). Але згаданий Самборский був там недавно на храму, де балакало ся при горівцї за того чоловіка от що: „Коли еміґрували люди до Росиї, то і сей чоловік був з ними там, але российский цар післав їх до нашого цїсаря назад в край Канаду, де богато порожної землї і т. д.“ І справдї кажуть наші люди, що Канада під нашим монархом.

Стефан Білоус розповідає, шо кілька наших людий було в тій цїли в Синькові, де їм сказали: „Не питайте ся нас, а робіть то, що робимо ми!“

От такі то байки пускає один другому; одні вірять в них, а другі кажуть: „Він знищив ся сам, то хоче аби й ми потратили свій маєток.“ Тут мало поможе наука просьвічених людий, бо они не мають довіря у селян, („они лиш так кажуть, аби їм добре було...“); люди будуть дальше ширити пусті чутки, хоч доси сидять на місци, бо попекли ся вже раз в Росиї. В Галичинї дїє ся певно иначе. Там будуть здає ся аґенти, як виходить з моеї розмови з одним господарем. Ті аґенти пускають в нарід дурницї, котрі заходять і до Буковини. При дорозї сидить з двайцять людий, а межи ними і один господар М., котрого відкликав я на бік, аби показав менї хату другого господаря. Ідучи дорогою питаю ся его: „А що за раду маєте там?“ „Та говорить ся за ріжні річи, а навіть за Каналу!“ Таже то, кажу, чужий край і страх далеко за морем! „Е де там, таже от тепер я чув, що той край належить до нас, бо его виграла на льосах жена покойного Рудольфа Стефанія. Кажуть люди, що треба дати лиш по три крайцарі за слово, почмайстер вдаре на талаґраф, тай за годину прийде по дротї з Гамбурґу шіфкарта. Навіть мають давати на дорозї і харч даремно...“

Виходить з того всего таке:

До еміґрациї спонукує наш буковиньский нарід біднота, легковірність і темнота та вісти про Канаду, зайшлі з поблизької Галичини. Селяни наміряють еміґрувати вже з давна з власної охоти, кажуть, що нема в жаднім краю такої біди як в нашім. (Звичайна всюди фраза!) В послїднім часї прийшла до нас незнакомими людьми ізза Днїстра поголоска, що правительство має розказ запровадити до Канади нашого монарха всїх бідних власним коштом, але оно не хоче... Посторонна аґітация походить з Галичини (Устє, Колодрібка, Синьків і и.), звідки еміґрували до Канади перший раз, а аж недавно пішла поголоска і по наших селах.

Новинки.

Чернівцї, дня 17-го вересня 1896.

Цїсарска санкция. Цїсар санкціонував рішенє галицкого сойму з дня 8-го лютого с. р. в справі фінансової запомоги для будови льокальної зелїзницї Делятин-Коломия-Стефанівка.

З інспекцийної подорожи мінїстра рільництва. Ґр. Ледебур їздить тепер по Буковинї; ему товаришують президент краю ґр. Ґоес і посол др. Стефанович. Тепер они находять ся в тім кутї нашого краю, котрий назвав покійний наш престолонаслїдник буковиньскою Швайцариєю. Мінїстер оглядає тепер буковиньскі лїси, осїдок деревної індустриї, жерело богацтва. Дня 14-го с. м. був мінїстер у Фрассинї, 15-го в Кімполюнзї, 16-го в Дорна-Ватрі. В тих трьох місцевостях і по дорозї в селах витали начальники громад і населенє мінїстра, а в Кімполюнзї також впр. митрополит Чуперкович, котрий там перебував задля посьвяченя нової православної церкви. В долинї Урсої оглянув мінїстер трачку Фішера і похвалив еї уряджене. Мінїстер одушевлений гарною околицею, а веремя сприяє его подорожи.

Впр. митрополит Аркадій Чуперкович повернув уже з своеї подорожи до Кімполюнґа, де посьвятив нову гр. пр. церкву. Здоровлє впр. митрополита полїпшило ся так, що подорож в гори і напруженє сил при посьвяченю церкви не пошкодили впр. митрополитї нїчого.

Вечерок з танцями відбуде ся дня 1-го жовтня в міскій сали на дохід бурси ім. сьв. о. Николая в Перемишли.

Руский народний театр переїзджає сими днями до Залїщик і розпічне там сеї недїлї ряд представлень оперéткою „Запорожець за Дунаєм“. Товариство „Руска Бесїда“ у Львові, під котро-

---

Навіть дещо, що він чув при давнїйших подібних нагодах, розуміючи тільки через половину, почало перед ним знова виринати, розуміє ся, не у всїх своїх дрібницях, але як загальне враженє з новим осьвітленем.

Старі сидїли ще довго, як хлопцї віддалили ся. Коли Леке на конець піднїс ся до відходу, спитав:

„Що то за новий роман, що тут маєте панї Рандльова?“

„Книжка? Се не роман, се дуже знаменита нова книжка про вихованє в дома. Можете повірити, як она мене утїшила, бо є цїлком після моеї системи.“

III.

На другий день була ясна тепла недїля в осени.

Фріц і Ведель лежали на луцї і витягали ся в траві. Они грали в пилку і спочивали тепер.

Оба приятелї були вже від довшого часу нероздїльні. Батько Ведля був солїдний швець, що прийшов до якої-такої заможности, а его жінка походила з доброї ремісничої родини. Була дуже релїґійна і переконана, що жінка повинна підлягати мужови, а впрочім і з природи не дуже склонна домагати ся своеї волї та думки. Мала женщина вештала ся тихо, майже без шелесту по своїй хатї і заряджала все без найменьшого гамору; але хотяй уміла знаменито віддавати ролю Марти, то однак було завсїгди еї тихою, але сердечною мрією лежати як та Мария у стіп Спасителя. Она трудила ся вірно на сїм сьвітї, але жила в гадках більше на тамтім. За те еї муж, чесний, ретельний і працьовитий чоловік, не міг нїяк прийти до переконаня, що земля се долина слїз і страданя, але жив і дїлав, щоби доробити ся.

Він оженив ся пізно, і коли дістав потому сина, міг здїйснити свою тиху, довголїтну надію і привязати імя знатного ґрафа Івана Каспара Германа Веделя Ярльсберґа до імени Стенерзена. Длятого мало головне імя Ведель бути вибране на хрестне імя его синови. Мати була би собі бажала найрадше доньки, але коли прийшов хлопець на сьвіт, переконав еї чоловік, що чобіт на кождий спосіб щось лїпше як черевик. А впрочім она дістала опісля ще дві доньки.

Коли хлопець запізнав ся припадково з Фріцом, підпирав швець сю знакомість дуже старанно і дбав про те, щоби она стала тревалою. Він і его жінка посварили ся були задля того, що трафляло ся дуже рідко в їх тихім супружестві. Ій не подобалось сьвітове вихованє еї мужа, а до того побоювала ся, що дім Рандлїв не есть найлїпшою школою для еї сина, котрий унаслїдив еї мягке серце, але також і еї буйну фантазию. Своїм нїжним материньским інстинктом зрозуміла она відносини добре, але еї муж був переконаний, що хлопцеви вийде на користь, коли ввійде між образовані люди. Она піддала ся его волї, але з твердою юстановою сторожити над поводженем хлопця і молити ся за чистоту і віру его душі. Але швець мав на свій спосіб також слушність. Хлопець був хороший — красше виданє матери. Зі своєю рівномірною, гнучкою поставою, випуклим білим чолом, дистинґованими бровами, приємно уложеними устами, а до того з темно-синїми, майже задуманими очима він видавав ся на дїлї красшим, як Фріц. Однак він завсїгди уступав перед ним мимоволї, бо відчував его социяльну і інтеллектуальну перевагу. Та він відчував враженя окруженя і застосовував ся після того.

Тепер лежав горілиць на траві, заложив руки під голову і вдивляв ся в небо, на котрім плавали поволи густі білі хмари.

„Про що тепер думаєш?“ запитав Фріц, полежавши при нїм хвильку безгомонно. Він знав наклін свого приятеля, уносити ся фантазиєю ген далеко і розкошувати ся невимовними мріями про щасте і почести. „Ну, куда-ж ти в тій хвилї залетів?“

Ведель піднїс ся скоро до сидячої постави. Через его лице промкнув ся надзвичайно напруженний вираз і зробив потім місце звичайному.

„Ти тілько насьміваєш ся з мене,“ сказав він трохи уражений.

„То певно був ти якимсь театральним героем, або королем, як недавно тому,“ забурмотїв Фріц, поглядаючи на него скоса, а одною рукою підпер голову і другою вибивав палестрою діру в землї.

„Нї, не се,“ відповів Ведель поволи, „але оно таки на се вийде.“

„Ну, менї можеш прецїнь сказати.“

І як раз він був знов ген далеко думками і блукав високо по щеблях слави. Сим разом був він адміралом, адміралом з вишитою золотом шапкою і з далекоглядом в руцї.

Зимнокровно, як який старий ветеран, ходив він по корабли сюди і туди і доводив підчас гуку канонів і білих клубів порохового диму, що розстеляв ся понад поверхнею моря. Була се российска виправа, що хотїла вскочити до Швециї і Норвеґії, а він еї знищив цїлковито своїми пушками і торпедами. Він уратовав віт-

го зарядом стоїть руский народний театр, оголошує відозву до всїх Русинів залїщицкого повіта і сусїдної околицї з горячою просьбою о піддержане тої нашої інституциї. Ми з свого боку поручаємо нашим людям з поблизької Наддністряньщини часто загощувати до руского театру, бо сим і самі Русини дещо придбають для себе і заразом причинять ся до патріотичного дїла.

В справі нових виборів до ради державної маємо дуже важне слово записати. Коли цїсар принимав в Перемишли депутацию міста Львова на авдиенциї, а радник і посол до галицкого сойму др. Левенштайн замітив, що вибори до ради державної вже недалекі, відповів цїсар: „Так, так; тепер лише аґітують, але виберати не вибирають; вибори до ради державної відбудуть ся аж слїдуючого року.“

Чи відомо в. ц. к. краєвій радї шкільній, як обходить ся п. директор Клявзер з Русинами? Коли нї, так подамо до єї відомости поки-що один факт. Ото п. директор переписав ученика Гудиму, що доси був Русином, між Волохів. хоч поданої при записї до 1. кляси національности не вільно зміняти. Просимо про те пригадати сей припис та і взагалї строго безсторонне трактоване Русинів п. директорови, бо він мабуть забуває часом, що він в Чернівцях, а не в Радівцях, де Русини доси ще зовсїм безправні.

У Відни відбуло ся в недїлю віче долїшно-австрийских селян. В тім вічу взяли участь около 8000 селян. Мінїстер рільництва ґр. Ледебур вислав з Чернівцїв таку телеґраму на віче: „Повтаряю мій висказ жалю, що попередно вже постановлена службова подорож на Буковину менї не позваляє приняти ласкавого запрошеня. Посилаю вічу моє поздоровлене і запевняю, що все буду уважати моєю задачею увзглядняти по можности заявленя угнетеного і тяжко бідуючого селяньства. Припускаючи, що ухвалені резолюциї не перейдуть можливих границь, я радо буду готов їх піддержати.“

Львівска рада міска ухвалила на оногдашнім засїданю виасиґнувати уступившому бурмістрови Мохнацкому річну пенсию 3.600 зр. Хоч в статутї міста признано таку пенсию таким бурмістрам, що сповняли свій уряд через 12 лїт, а п. Мохнацкий був лиш 9½ лїт бурмістром, а 3 роки віцебурмістром, то признано єму задля заслуг около розвитку міста таки почетну пенсию.

Будова електричного трамваю в Чернівцях розпічне ся завтра. Доси наспіли до Чернівцїв три ваґони з шинами, а дальші посилки вже в дорозї, так що тепер і послїдна перешкода усунена. Будова розпічне ся коло двірця і має за місяць скінчити ся аж до публичного города. Дальша лїнїя до Прута і зелїзничої стациї Фольксґартен будуть аж на веснї будувати ся.

Анкета в справі соли для худоби відбула дня 9-го с. м. у Відни нараду під проводом шефа секциї бар. Йоркаша в президиальнім бюрі мінїстерства фінансів. В нарадах взяли участь (крім бар. Йоркаша) референт бар. Бушман, представителї мінїстерства рільництва та справ внутрішних і посол Вельовейский яко автор проекту, котрого введене в жите з причини бюрократичних приписів екзекутивних подибало перешкоди. Нарада тая — як пишуть дневники — заповідає зворот в дотеперішнім веденю справи, бо правительство, кажуть, прихиляє ся до облекшеня скомплїкованих приписів контролї і знесеня утрудняючих манїпуляций при продажи того продукту, а навіть внести в палатї новий проект закона, котрим усуне обмеженя що-до скількости продукованої річно соли для товару, значно підвисшуючи єї по-над теперішний континґент 500.000 сотнарів метричних, як сего вимагають інтереси годівників худоби. Очевидно голос тут ще має угорске правительство, від котрого згоди зависять такі зміни в адмінїстрациї монополю соли.

Буковиньскі лїберали тїшать ся. З Відня прийшла вість, що проводир віденьских антисемітів др. Люеґер залишив свій плян приїхати до Радівцїв. Хоч ся вість ще зовсїм непевна, то вже лїберали радують ся, мабуть знають чому!..

О курку. В Звенигородї під Львовом жиють дві сусїдки Яндзьова і Порада, що від давна докучають собі в ріжний спосіб, при чім очивидно приходить до завзятих суперечок. На веснї с. р. посварили ся обі господинї о курку, котрій одна з них зробила якусь кривду. До сварки вмішали ся мужчини Сенько Яндзьо дївер Яндзьової і Порада чоловік одної з сусїдок. Мужчини не вдоволяли ся сварнею, а вхопили ся бійки, в котрій Яндзьо так ударив лопатою по голові Пораду, що той за кілька днів номер. За то убійство ставав Яндзьо передвчера перед львівским судом присяжних, котрий узнав єго винним 11 голосами, а трибунал засудив виновника на півтора року вязницї заосмотреної постом що два тижнї.

Знов одна клевета румунїзаторска. „Gazeta Bucovinei“ написала оногди вступну статю против рускої ґімназиї в Чернівцях, що нїби рущить волоскі дїти, бо ото сьвященик Савчук, (імя правдиво волоске!) Волох-патріот, записав свого сина до р у с к о ї кляси ґімназияльної. Ми переконали ся однак, що се як звичайно проста видумка „G. B.“, позаяк Савчук записаний до 1. кляси н ї м е ц к о ї. Сей факт доказує знов, яку запеклу аґітацию провадять румунїзатори в спілцї з кацапами, як Андрейчук і т. п., против рускої кляси ґімназияльної, котра помимо того і при богато труднїйших услівях принятя числить стілько учеників, що й сучавска 1. кляса волоска.

Біцикль причиною нещастя. В Калинівщинї під Чортковом їхав якийсь пан на біцикли, на котрого вид сполошили ся конї, запряжені до воза Івана Павликовского зпід Чорткова. Віз нагле перехилив ся, а п. Павликовский упав з кізла так нещасливо, що замотав ся в упряж і довго волїк ся по камїню, причім так сильно покалїчив ся в голову, що нема надїї удержати єго при житю.

Почтове куріозум. В Будапештї надав один пан австрийску корреспонденцийну карту до Чернівцїв. Карта прийшла в час, але почта зажадала заплати 10 кр., бо надавець карти повинен був налїпити в Будапештї марку за 2 кр. Коли надасть ся мильно лист, то платить адресат 10 кр.; коли надасть ся в місци лист без марки, то платить адресат 6 кр., значить все подвійно. Навіть коли хтось в Румунїї надасть лист і налїпить замісць марки за 10 банів лише марку за 5 банів, то тутейша почта жадає доплати 5 банів—2 кр. А за не доплачені в Будапештї 2 кр. жадає австрийска почта 10 кр.! Коли така постанова істнує в приписах почтових то час би ту постанову змінити, бо она певно не годить ся із справедливостию.

На шибеницю засудив суд присяжних в Яслї 28-лїтного почтилїона Йосифа Сливу, котрий дня 4-го квітня с. р. знасилив 14-лїтну дївчину Аґату Сетлик, а потім єї втопив у Вислоцї.

Перешкодили в забаві. Серед представленя в цирку в Кракові арештувала тамошна полїция минувшої суботи дуже елеґантного панка, що сидїв на першім місци і як найлучше бавив ся штуками цирковими. Зібрана публика не могла поняти, за що такого „пана“ арештують! Доперва потім довідала ся, що той „пан“ — не аби яка птиця. Називає ся Гірш Шпрінґер, належить до міжнародної шайки злодїїв кишеневих, а сам оперував чужі кишинї на теренї Прус і Швайцариї. Будучи паном з чужих гроший, приїхав собі на малий відпочинок до Кракова і пійшов троха розірвати ся до цирку... однак тут відшитала єго всевідуча полїция і відпровадила єго на дальший відпочинок до... арешту.

Складки. На *бурсу* жертвували п. Гнат Шнирх з Чернівцїв 5 зр., уч. Радомский з Кучурова Малого 3 зр., а Н. Н. з друкарнї Чопна 50 кр.; разом зложено на сю цїль **653 зр. 60 кр.** Ш. добродїям складає видїл „Народного Дому“ сердечну подяку.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 17-го вересня 1896 року.

Відень. Цїсар вернув сюди сегодня зраня з галицких маневрів.

Відень. Проґрама подорожи цїсаря до Румунїї вже уложена; цїсар побуде в Румунїї штири днї.

Відень. Заступником президента палати панів ґр. Травтмансдорфа, котрий небавом має уступити, має бути бувший президент мінїстрів кн. Альфред Віндішґрец.

Будапешт. Сегодня відкрито міжнародний конгрес мировий при дуже численній участи відпоручників. Мінїстер внутрішних справ Перчель повитав конґрес іменем правительства, котре слїдить з інтересом за змаганями конґресу, і висказав бажане, щоби гадки конґресу діждали ся осущеня. Бурмістр Рат повитав конґрес іменем міста. Пасі з Парижа і бар. Суттнер дякували

чину! Єго пронимало одушевленем сьвітле приняте, яке зготовили єму і єго хоробрим морякам при в'їздї до столицї, він чув кождий вистріл привитаня так з кріпости як з фльоти.

„На се треба хиба дурня, щоби собі представляти такі річи, що не можуть нїколи здійснити ся,“ сказав Фріц в тонї нагани. „Може возьмеш студентів на адміралів, що?“

„Отсе видиш — ти сьмієш ся з мене. Але се прецїнь так гарно, представити собі щось подібне; а все було таке природне! Я видїв себе самого і всьо так докладно.“

„Я знаю щось таке, про що далеко красше думати,“ сказав Фріц з усьміхом і не переставав бити бучком. „Нї, найлїпше я тобі нїчого не скажу.“

Але по недовгім намаганю дав ся упросити і тепер оповів цїлу історию з наймичкою. Може був би того і не зробив, як би не відчув був тої молодечої потреби мати повірника, мовчаливого сьвідка своїх тріюмфів.

Але тепер, коли вже порушив сю річ, мов би пекло єго розвернути кожду іскру своїх молодечих, нагальних чувств. Ведель мов скаменїв з початку. Він бояв ся немало заглянути в ті незнані темні пропасти, що отвирали ся вперве перед ним. Але поволи видобували ся з тої темноти несталі образи. Стілько було в нїм дитинячої наївности, що слухав оповіданя Фріца по більшій части, як якої чудної, чарівної байки, в котрій особи належаги до інчого далекого сьвіта, що не має властиво нїчого спільного з нашим єством, а однак чує наші чувства і думає наші думки.

Однак єго серце товкло ся, і він бачив всьо виразно перед собою. Вправдї він виглядав ген на дорогу, де міг побачити людий, як вертали з церкви до дому і старав ся схватити ті дїйсні явища, пробував уважно дослухатись одностайного відгомону кроків на камінній дорозї, але знов поривало єго оповідане в цїлком иньший сьвіт. Оно занимало єго чим раз більше, а опісля прийшло єму нараз на гадку, що се власне недїля і люди ідуть зі Служби Божої до дому.

„Але-ж се прецїнь великий гріх, Фріц,“ сказав він по єго цїлім оповіданю. Він звернув ся зовсїм до него і поглянув на него трохи непевно, але з дивною повагою і блеском в очах.

„Ти дїйсно ще дитина“ сказав Фріц трохи огірчений тим, що Ведель показував против свого звичаю якийсь рід супротивленя. „Чи ти не чув, як вчера говорили про Зевальдзена?“ Властиво він думав про свого батька, але не хотїв єго назвати. „То легко виставити десять заповідей і чеснот“, продовжав він, „але нехай се буде і сам парох, він їсть і пє, як єго запросять на обід, аж єму лице зчервонїє як бурак, як от недавно у нас. І всї вони такі. Нї, мій хлопче, се тілько нас хотять держати під тим примусом, але я вже не хочу довше зносити сего, бо я вже дорослий.“

(Дальше буде).

серед оплесків за сердечне повитане. По уконституованю секций загостили участники конґресу на виставу.

Триєст. Місцеві ґазети доносять, що полиция заборонила народне віче, яке мало відбути ся дня 20-го с. м. з нагоди річниці увільненя Риму.

Петербург. Товариш міністра внутрішних справ Неклюдов помер нагло. Смерть викликала тим більше враживе, що Неклюдов що йно в суботу став іменований управителем міністерства внутрішних справ на місци виїзджаючого Ґоремикіна. Ґоремикін відложив свою подорож.

НАДІСЛАНЕ.

ДР. ЗИНОВІЙ ЛЕВИЦКИЙ,

бувший оператор на ц. к. хирурґічній клініці проф. Майдля, ґінекольоґічній і положничій клініці проф. Павлика в Празі, відбувши студиї на клініках у Відни, Дрездені і Берлині,

осів яко лікар 1—3

хирурґічних і жіночих недуг

в Коломиї в ринку ч. 55.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лік на втиране:** по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лік** просто під назвою **Ріхтера Liniment з котвицею** і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаком охоронним „Котвиця" бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА"

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку"

для молодіжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за річник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

Приватна клїнїка хірурґічна

(Приватна лїчниця операцийна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит. **оператора** ц. к. хірурґ. клїнїки унїверситеской *Більрота-Ґуссенбавера* у Відни

находить ся

в **Чернівцях,** улиця Мецґера ч. 25.

В справі приниманя хорих і иньших інформаций треба удавати ся до управителя приватної клїнїки **д-ра Квятковского** в Чернівцях, улиця ратушева (дім Вішоффера.) (43—100)

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта", а виконана в лїтографічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти" і передплатників „Зорі" 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

☞ Купити можна в „Просьвіті" у Львові, ринок ч. 10. ☜

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателїв, гостий і публику, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ҐАІНА

склад корінних товарів, вин і делїкатесів

(заснований 1812 р.),

а окрім того

АҐЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ҐАІНА.

При сїй нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостий **добірними товарами найлїпшого сорта, низькими цїнами і уважною услугою.**

Прошу о часті замовленя і пишусь

з поважанем

Стефан Ґаіна.

„Днїстер"

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Вcase. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови"** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми**

Полїси „Днїстра" приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер"** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові,** котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язиці.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер", стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер" не є заступлений, приймають ся.

Хто хоче мати

добру і дешеву

МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цїлий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому.

З поважанем

В. Данилевич,

машиніст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. головній ч. 20.

Виданя „Буковини".

Царівна. Повість Ольги Кобилянської, сторін 424, 8°, цїна 1 зр. 50 кр., з пересилкою 1 зр. 70 кр.

Перші Зорі, оповідане Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповідане О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини" всї три книжці коштують лише 1 зр. 70 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди								Відходять	Поїзди							
	поспішні			особові			мішані			поспішні			особові			мішані	
до Чернівців									**з Чернівців**								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$			До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$			До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
З Новоселиці, Садаґури	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$	До Садаґури, Новоселиці	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарні „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.